

Bəsti Qəlbinur

Mənim dünyam

“AzIz” İsrail-Azərbaycan Beynəlxalq Assosiasiyası
Международная ассоциация Израиль-Азербайджан “АзИз”

מרכז יוצאי אזרבייג'ן "אזיז"

İsrail, 2020

Центр «Sholumi» и Ассоциация «AzIz» выражают
благодарность Фонду СТМЭГИ за содействие
в подготовке к изданию этой книги.

Bəsti Qəlbinur / Mənim dünyam.

Bu kitab Dağ yəhudilərinin dilini, mədəni, tarixi irsini, milli ənənələrini davam və inkişaf etdirən “Sholumi” mərkəzində çapa hazırlanmış və “AzIz” İsrail-Azərbaycan Beynəlxalq Assosiasiyası tərəfindən buraxılmışdır. İsrail, 2020-ci il.

Bəsti Qəlbinur – Batsion Abramova Azərbaycanın Quba rayonunda, Qırmızı Qəsəbədə anadan olmuş, orada ingilis dili müəllimi kimi fəaliyyət göstərmişdir. 1991-ci ildən İsraildə yaşayır. O, bu müddət ərzində burada daha bir ali təhsil almış, sosial işçi sənətinə yiyələnmişdir. Bundan əlavə, İsraildə elə ilk vaxtdan cəmiyyətin ictimai həyatında fəal iştirak etməyə başlamış, tarixi vətənə qayıdanların yeni mühitə uyğunlaşması üçün əlindən gələni əsirgəməmişdir.

Ədəbi fəaliyyətə 2006-cı ildən başlamışdır. İndiyə qədər iki kitabı işıq üzü görmüşdür. Azərbaycan və Cuhuri (yəhudi) dillərində yazır. İsrail Yazarlar Birliyinin üzvüdür.

ISBN 978-965-92805-1-3

© מרכז יוצאי ארזבייג'ן "אזיז"

© Batsion Avraham

© “Sholumi”

İsrail, 2020

Bu kitabın çapa hazırlanması başa çatdığı ərəfədə şairə Bəsti Qəlbinurun Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin fəxri üzvü seçilməsi barədə xəbər alındı.

Şəkildə: Şairəyə fəxri üzvlük vəsiqəsini AYB sədri, xalq yazıçısı Anar Rzayevin adından yazıçı Günel Anarqızı "Fəryad" əsərinin təqdimatı mərasimində təqdim edir.
İsrail, Yerusəlim. 13 fevral, 2020.

Nurlu qəlbim dost yoluna nur çilər,
Zöhrə adlı bəxt ulduzum var mənim.
Günəşdən bac aldım nur pıyaləsin,
Şəlalətək gur axarım var mənim.

Bir ömrün simfoniyası

Batsion Abramova Bəsti Qəlbinur təxəllüsü ilə ədəbi yaradıcılığa başlamış, uzun müddətdir ki, Cuhuri (yəhudi) və Azərbaycan dilli oxucular arasında özünə xüsusi mövqə qazanmışdır. Ömrünün yetkinlik çağında üzə çıxan istedadı müəllifin geniş profilli mənalı tərcümeyi-halına yeni çalar qatmış, xalq arasında onun nüfuzunu daha da artırmışdır.

Hələ kiçik yaşlarından Bəsti Qəlbinur xalq yaradıcılığına, folklorla həvəs göstərir, zaman keçdikcə onun şeirə, sənətmeyli artır. Müəllim olmaq arzusu onu API-nin ingilis dili fakültəsinə aparır, oranı müvəffəqiyyətlə başa vurur. Doğma qəsəbədə dərs deyir, uşaqlarda yalnız öz dilinə deyil, həm də ikinci ana dili sayılan Azərbaycan dilinə, onun mədəniyyəti ilə bərabər, əcnəbi xalqların mədəniyyətinə də sevgi hisləri aşılamağa çalışır.

Ötən əsrin 90-cı illərində keçmiş SSRI məkanında, o cümlədən Azərbaycanda baş verən siyasi hadisələr, çoxlarının həyatı kimi, Bəsti Qəlbinurun da ailəsinə öz təsirini göstərir. Beş yeni yetmə uşaq anası öz ailəsi ilə birgə qoynunda dünyaya göz açdığı doğma torpağından ayrılıb, babalarının varisi müqəddəs məkana – İsrailə üz tutur.

Təbiətən insanpərvər olan, çətinliklərlə üz-üzə gələndə küreyini yerə vurmayan bu qadın yeni həyatın sınaqlarına sinə gərmək üçün burada özünə qeyri-adi bir yol seçir. Qərribə də olsa, özünün köməyə ehtiyacı olduğu halda, özləyə kömək etməyi özünə borc bilir. O, öz ailəsi ilə birgə müvəqqəti yaşayış rayonunda, səyyar evlərdə yaşamağa başlayır.

Onda bu rayonda İsrailə yeni gələnlər məskunlaşmışdılar. Bəsti Qəlbinur tezliklə başa düşür ki, burada yeni mühitin dilini, qayda-qanunlarını bilməyən insanlara yardım əlini uzatmalıdır. Əsas məsələ ondan ibarət idi ki, şəxsi ehtiyaclarını və ictimai problemlərini aidiyyəti idarələrə çatdırmaq və müvafiq şəkildə həll etmək üçün onlara bələdçilik etmək lazım idi. Burada, həmçinin sakinlərin yeni ictimai məişət şəraiti ilə,

yeni adət-ənənələrlə tanışlıqı, yerli əhali ilə ünsiyyəti önəmli məsələlərdən biri idi. Bununla bərabər, xalqımızın mənəvi dəyərlərini, zəngin milli irsimizin nümunələrini nümayiş etməklə, ayrılmaq tərkib hissəsi olduğumuz yerli xalqla daha mənəvi, daha geniş formada dostluq tellərinin əsasını qurmaq vacib idi.

Bəsti Qəlbinur burada insanlara könüllü olaraq təmənnəsiz kömək göstərməyi qərara alır və qarşıda duran vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gəlir. Bu dövrdə hələ məktəbli ikən Rayon Komsomol Komitəsinin bürosunda fəaliyyəti zamanı yiyələndiyi xüsusiyyətlər, məktəbin ictimai tədbirlərinə rəhbərlik etmək bacarığı onun çox karına gəlir.

Buradakı uğurlar Bəsti Qəlbinurun həyatını təmamilə yeni istiqamətə yönəldir. O, Sosial İşlər İdarəsində işə başlayır. İnsanları dinləmək, onları duyub hiss etmək bacarığı, onlara kömək etmək yollarını axtarıb tapmaq qabiliyyəti Bəstini bu sənətin sirlərini öyrənməyə çağırır, qəlbinin səsi onu ali təhsilli sənətkar olmağa aparırdı. O, 44 yaşında ikən, yeni həyatın çətinlikləri ilə üzləşdiyi bir anda bu sədanın ardınca gedir və qarşısına qoyduğu məqsədin öhdəsindən layiqincə gələ bilir. Bir sosial işçi kimi o özünə ən çətin sahələri seçir: ruhi xəstələrlə, içki düşkünləri ilə, yurdsuz insanlarla və bu zümrələrin ailələri ilə iş. Bir də, şəxsi həyatı... Bir taleyin yaşam tərzisi... Nə qədər cəsarət və məsuliyyət, nə qədər səbir və dəyanət!

Bəlkə, onun gec gələn yaradıcılığı bu özül daşı üstündə qurulub, bəlkə, onun yaradıcılığı bu mərd qadının illərdən bəri canında, qanında gəzdirdiyi hisslərin bəhrəsidir ki, yaşının bu çağında saf bulaq suyu kimi süzülüb üzə çıxmışdı. Bəlkə, keçmiş məkandan bu mühitə gətirdiyimiz mənəvi varlığımızın yerli mədəniyyətin dəyərləri ilə uyğunsuzluqları müasir həyat reallıqlarına çevrilib, yaşayış tərzində yaratdığı konfliktin əks-sədasıdır bu yaradıcılıq...

Şairə özünə onu səciyyələndirən bir təxəllüs seçmişdir: Bəsti Qəlbinur. Şeirlərin birində o yazır:

Doğulmuşam xoş bir anda,
Sönməz nur var köksüm altda.
Günəş məskən salmış orda,
Qəlb evimdə çirağım var.

El qızıyam, Qəlbinuram,
Sinəm qalxan, sözüm aram.
Haqq yolunda bir səyyaram,
Hər bir eldə oylağım var.

İlk kitabı olan "Qələm" adlı şeirlər toplusuda onun "Mənim dünyam" adlı bir şeiri nəzəri çəlb edir. Bu şeirində o, özünün daxili dünyasını xarakterik boyalarla verə bilmişdir. Şeiri oxuyan hər kəsin gözləri qarşısında incə qəlbli, geniş ürəkli, dost yolunda ehtibarlı, ər qeyrətli bir qadının siması canlanır.

Müəllif şeirlərində insanın hiss və həyəcanlı durumlarını təsvir etməyə, bu çalarlara poetik boya verməyə çalışır. Onun doğulub boya-başa çatdığı doğma azəri yurduna, kökü, soyu, inam ocağı olan müqəddəs İsrail torpağına bağlılığı bu şeirlərdə böyük bir məhəbbətlə təsvir olunur, oxucunu özünə cəlb edir, onu təsirləndirməyə bilmir.

Bəsti Qəlbinur daha bir kitabın müəllifidir. Cuhuri (yəhudi) dilində yazılmış "Nəvarədə simfoniya" ("Sona yetməyən simfoniya") adlı poemasında o, qadın mövzusunda toxunmuşdur. Qadının ailədə, məişətdə rolu bu əsərin süjet xəttini təşkil edir.

Əsərdə üç qadın obrazı təsvir olunmuşdur. Bunlardan biri müharibə dövrünün qələbəyə və qəhrəmanlığa səsləyən mübariz qadın – Ana obrazıdır, digəri həyat yoldaşını cəbhəyə yola salan əli xınalı, təzə gəlinin surətidir. Əsərdə bu gəlinin simasında dövrünün çətinliklərinə dəyanətlə sinə gərən əzəmətli bir qadın surəti öz əksini tapır. Daha sonra həmin gəlin ana obrazında oxucu ilə ünsiyyətə girir. Bu planda həmin qadın surəti gözlərimizin qarşısında mürəkkəb və çoxşaxəli bir obraz kimi canlanır. O, insanı düşündürür, onu həyatda real suallar qarşısında qoyur. O, qızını rəyini soruşmadan ərə verir. Bu nigah

qıza xoşbəxtlik gətirmir. Neçə ildən sonra qız dözə bilməyib ərindən ayrılır. Ana bu hadisəni qəbahət sayır, böyük əziyyətlə ərsəyə gətirdiyi ciyərpərasından üz döndərir.

Əsərin üçüncü qadın surəti bu ananın qızıdır. Bu obraz oxucuya çox dərin təsir bağışlayır. Gənc qadın keçirdiyi həyat tərzini sağlam düşüncə ilə təhlil edir, qadının ailədə və məişətdə yerini təyin edən dəyərləri qiymətləndirməyə başlayır. O, əhəmiyyətini itirib dürğunluq yaradan, normal yaşayış qaydalarına zəncir olan köhnə adətlərə üsyan edir, üzünü xoş gələcəyə səsləyən, həyatın inkişafına təməl olan müsbət dəyərlərə tutur və onların ardınca gedir. Belə bir qərarı ilə o, özünü həyatın çox böyük sınağı qarşısına qoyur, belə ki, hətta doğma anasından məhəbbət payını itirir, ana ondan imtina edir. Bu mərd qadın köməkətsiz, dayaqsız qalır, lakin öz amalından üz döndərmir. O, hər cür məhrumiyətə dözür, hər çətinliyə sinə gərir, lakin uşaqlarından ana sevgisini əksik etmir.

Əsərdə ana - bala münasibətləri bir ailə çərçivəsindən çıxır, ictimai rəng alır. Burada təsvir olunan proses yalnız bu qadınların keçirdiyi həyat tərzini deyil. Hadisələrin bu növ cərəyanı böyük bir dövrü əhatə edən, əsrlərdən bəri ictimai şüurda özünə məskən salmış dünyagörüşün qabarıq təcəssümüdür. Bu, cəmiyyətin qadına yanaşma üsuludur.

Bundan əlavə, burada daha bir cəhətə fikir vermək yerinə düşərdi. Ailə daxilində ana-bala münasibətlərinin bu cür inkişafı, şübhəsiz ki, nəsillər arasında gedən çox dərin bir prosesin ifadəsidir. Anasının qızına qarşı belə münasibəti təkcə onların arasındakı anlaşılmaqlıq deyildir, bu, nəsillər arasında mövcud olan bir rəqabətdir. Bu ziddiyyət yeniliklə köhnəlik arasındakı mübarizədir.

Belə ki, zaman dəyişdikcə həyatın tələbatı dəyişir, dəyərlər və normalar yeniləşir. Bəzən şüurlar bu yeniliyin sürəti ilə ayaqlaşa bilmir. Ona görə də nəsillər arasında həmişə sona yetməyən bir simfoniyanın son akkordu çalınmamış qalır.

Əsərdə ananın birmənalı qərarları nə qədər sərt olsa da belə, oxucuda ona rəğbət oyadır, ana paklığı, ana əzəməti oxu-

cunu rıqqətə gətirir. Belə ki, burada ana öz şəxsi mənafeyini güdmür, əziz qızından imtina etməyə razı olur, amma öz xalqına sadıq qalır, onun dəyərlərini qoruyur. Digər tərəfdən, anasının belə sərt qərarları qarşısında duran qız amansız həyat reallığı ilə üzləşməyə məcbur olur, onda özünə inam, mübariz ruh, cəsəret və mətinlik kimi müsbət xüsusiyyətlər formalaşır.

Bu əsərdə dərin psixoloji məqamlarla bərabər, mübariz bir ruh da vardır. Heç şübhəsiz ki, bu məqamları açmaq, əsərin bu ruhunu daha bariz şəkildə oxucuya çatdırmaq qabiliyyəti müəllifin dünyagörüşündən, onun cəmiyyətimizdə qadının tutduğu mövqeyini dərk etməsindən irəli gəlir.

Bu əsərdə Bəsti Qəlbinur qoynunda dünyaya göz açdığı doğma azəri yurdunun ab-havasından, onun ədəbi mühitindən, klassik ruhundan qidalandığını da aydınca biruzə verir. Kitabı oxuduqca hiss etmək olur ki, bu əsərdə sevilərin, almazların, aygün-lərin döyünən ürəyi çırpınır.

Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, şairə həm Cuhuri (yəhudu), həm də Azərbaycan dillərində yazır.

Oxuculara təqdim olunan bu yeni kitabda müəllif yalnız Azərbaycan dilində yazdığı əsərlərini toplamışdır. O, bu nəşrə üzərində yenidən işlədiyi şeirlərin təkmiləşdirilmiş variantı ilə bərabər, bir sıra yeni şeirlər, həm də bir hekayə daxil etmişdir. Hekayədə çox incə bir mövzuya toxunulmuşdur. Ümid edirik ki, müəllifin əl atdığı bu janr uslubu da oxucuların ürəyinə yol tapacaqdır.

Nəhayət, demək istəyirik ki, bir insan ömrünün simfoniyası burada bitmir. İnanırıq ki, bu simfoniya öz cazibəsi ilə, yeni-yeni akkordları ilə hələ çox qəlblərdə özünə məskən tapacaqdır. Bu yolda müəllifə uğurlar diləyirik.

Qod Muxailov.
Bəstəkar.

Redaktordan bir neçə söz...

Əziz və dəyərli oxucular, Bəsti Qəlbinur – Batsion Abramovanın ən böyük məqsədi ondan ibarətdir ki, əldə tutduğunuz bu şeirlər kitabı qəlbinizə yol tapsın. Onun əzabla keçən uzun-uzun gecələri, hərdən şirin, dolu kəlmələri, xəzan yarpaqlarına bənzəyən şikayətləri sizləri yormasın. Batsion Abramova özü demişkən: “Mənim ən şirin keçən anlarım, əlbəttə ki, şeirli, qafiyəli anlardır, ancaq mən o dəqiqələrdən çəkinirəm, elə bilirəm ki, tərən kimi şığıyan həyat tərzim mənimlə birgə addımlamır, çəkdiyim həyəcanlar məni ləngidirlər, şirin duyğular mənim üçün əlçatmaz zirvəyə dönürlər, elə bil ki, mən böyük bir darvaza qarşısında yam, istəyirəm addımlayıb içəri keçim, ancaq bir məcazi qüvvə məni saxlayır, qoymur xətti keçim, durub duruxuram. Yəqin ki, bu “sınaq xəttidir...”.

Dəyərli şeir sevnələr, mən Yusif Aranlı (kitabın redaktoru və tərtibatçısı) sizlərə bir sirri əyan etmək niyyətindəyəm. Bəsti xanım, özünü “şair” kimi qələmə verməyə çəkinir, hətta bu incə ada layiqliyinə də yüksək məsuliyyətlə yanaşır.

Mən bir tərtibatçı kimi üzərimə belə bir səlahiyyət götürürəm, Azərbaycan Yazıçılar Birliyindən, ustadlardan, dəyərli şeir sevnələrdən artıq dərəcədə xahiş edirəm ki, bizləri, əli qələm tutan həvəskarları gəlin həvəsdən salmayaq deyə, onlara bir şair kimi yanaşaq, qoy onlar yazıb-yaratsınlar. Sonrakı nəticəni verək iri “dişli ələyə”...

İcazənizlə, mən bir ləziz amala da toxunmaq istəyi ilə, üzümü müqəddəs sənət sahibi, sönmüş gözlərə nur verən, onları həyata qaytaran böyük və geniş ürəkli, tibb elminin yüksək zirvəsində olan xeyriyyəçi həkim qardaşımız Paşa Qəlbinura bu ərzimi bildirməyi özümə borc bilirəm. Batsion Abramova çox illərdir ki, qəlbinin ən dərin qatlarında bir əmanət kimi bəslədiyi “Qəlbinur” təxəllüsünü sizlər kimi böyük sərvət bilib daşıyır. Bəsti xanım öz əsərləri ilə qəlblərə nur saçır, qıfıllanan

qapıların taybatay açılmasına cəhd göstərir. Gəlin bir Bəy kimi bu xanımın qəlbinə toxunmayaq, icazənilə qoy necə var elə də qalsın, siz hər ikiniz bizim Odlu Məkandan aldığınız nuru, əlinizdən gələn qədər heç bir kəsdən əsirgəməyəcəksiniz. Mən dəqiqliklə əminəm ki, sizlər, hələ çox illər, öz əməyinizlə yüksək vətəndaşlıq borcunuzu böyük ruh yüksəkliyi ilə, mənəvi dəyərlər əsasında qurulan vətənpərvərlik pafosunuzu, daha da yüksək zirvələrə qaldıracaqsınız. Mən bir vətəndaş kimi sizlərə uğurlar diləyirəm! Nə yaxşı ki, qəlbinizin nuru gözlərə və qəlblərə nur saçır! Yorğunluq bilmədən yaşayıb – yaradın! İlahi nəzəri Vətənimizdən uzaq gəzməsin!

İndi isə bir redaktor kimi sizləri bu “sınaq xəttinin” ətrafına yığışmağa dəvət edirəm. Böyük məmnuniyyətlə sizlərlə şirin ünsiyyət yaratmaq amalıdayam. Gəlin Bəsti xanımın yaradıcılığına yaxın əyləşək, onun qaladığı tonqalın istisi qoy bizləri məst etsin, gəlin onun qəlbindən qopan qığılcımdan biz də bir pay alağ.

Şairə, onun yaradıcılığına verilən dəyərli qiymət, onun şeirlərinin düzgün təhlili, həm də onun tutduğu mövqeyin araşdırılması bizlərə verilən böyük “kartblanş”dır. Mən də çox istərdim ki, bu gün, ya da sabah, çox yaxın gələcəkdə Bəsti Qəlbınur öz duyğulu qəlbiylə çox qəlbləri fəth etsin, o öz dərin qafiyələriylə bizləri valeh etsin. Onun könüllərə məlhəm olan dolu hecaları, enişli, yoxuşlu yollar keçərək bizləri də aran düzündə çəmən çiçəklərindən dəstə yığmaq üçün həvəsləndirsin.

Mənim bu fikrimin bu günün nəbzini tutan yeni dəbli “innovasiya” sözü ilə bir bənzəri var. Lakin onun ardınca gedib, ancaq ona arxalanmaq olmaz. Yenilik, yalnız yenilik lazımdır, bunları deməklə mən üzümü şairə tutub deyirəm:

”Əziz və hörmətli Bəsti xanım, xahiş edirəm şikayətə yox deyin, qoy çox illər ərzində təbəssümü çəkilməmiş dodaqlarınızdan gülüş qopsun, qoy gözləriniz gülsün, onda inanım ki, şeirlərinizdən qızılıgül ətri, çeşmə bulaq tərəvəti axacaq. Bilirəm ki, sizdə bu yeniliyə böyük potensial var. Mən çəkinmə-

dən deyirəm “şair” adını daşımağa haqqınız var. Mən sizə uğurlar diləyirəm, qoy sizin bu zəhmətiniz oxucu rəğbəti qazansın, qoy sizin bu kitabınız masaüstü sevimli bir kitab olsun!

Tövsiyəm var Qəlbinura

Ətrafına yığışanlar
Sırasında məndə varam.
Nur qəlbinin çırağında
Qələm dinsə, yaradaram...

Könlüm mənle pıçıldayır,
Qələm dinir, əlim yazır.
Hecalarım qafiyəyə,
Qıfillalan qapı açır.

Tövsiyəm var Qəlbinura,
Nur qəlbinə vurma yara
Niyə ağlar gözün sənin?
Ört qapısın şikayətin.

Ver qələmi şirin sözə,
Gülən gözlər getməz gözə.
İki Vətən sahibisən,
Həm də dolu piyaləsən.

Bibiheybət küləkləri
Qatsın səni qabağına.
Yaddan çıxar həsrətləri,
İnan nurlu sabahına!

Şahdağımın saf havası,
Qudyalımın hər laylası,
Ana kimi dilə gələr.
Qaş-qabağı Xəzər çəkər.

Gecə gündüz hey nur saçır,
Çıl-çıraqlı gur Bakımız.
Tərəqqisi tarix yazır,
Bizə dayaq bayrağımız.

Vur döşünə telli sazı,
Çıxart yaddan köhnə tası.
Toxu incə söz çələngi,
Tərənnüm et Kür, Arazı.

Bu tövsiyəm sənə sırğa,
Xahişim var, sal qulağa.
Mən Yusifəm, Aranlıyam,
Gülən gözlər vurğunuyam.

Gəl yaz, yarat yorulmadan,
Sənə ilham odlu məkan!
Yaxın durun SALAMLARDAN,
Doymamışıq ŞALOMLARDAN!

Yusif Aranlı – Binyaminov.
Şair.

XIX əsrin yadigarı, Azərbaycanda memarlıq abidəsi kimi dövlət tərəfindən mühafizə olunan Taqlı körpü Şahdağın qoyunundan axıb gələn şaqraq Qudyal çayının sinəsindən keçir. O, Yəhudi xalqlının məskəni Qırmısı Qəsəbəni Quba rayonun mərkəzinə yol açan füsunkar Nizami parkı ilə birləşdirir.

Foto: Donil Şalmiev.

DƏNİZ KİMİ

Düşübdür

Vətən oğlu, yeri gəlib, qoy sorum,
Şahdağın başında qarı dururmu?
Qızıl Qaya üzün günəşə tutub,
Qudyal onun ayağını yuyurmu?

Çoxdandır uzağam obadan, eldən,
Ürəyimə bizim yerlər düşübdür.
Bir içim su alım Qız Bənövşədən,
Bulaq başı məndən uzaq düşübdür.

Cərgələnib gözəl alma bağları,
Həm bal dadan şirin üzüm tağları,
Motal pendir, nehrələrin yağları...
Ürəyimə Vətən barı düşübdür.

Laləzar çölündən, gülşən düzündən,
Al-əlvan xalını heç seçmək olmur.
Nazənin gəlinin xoşbəxt üzünə,
Hər birindən bir nişanə düşübdür.

Torpağı münbitdir, min bar yetirir.
Sinəsində can dərmanı bitirir.
havası xəstəyə şəfa gətirir.
Ürəyimə doğma diyar düşübdür.

Çox əzizdir mənə Qızıl Qəsəbə,
Böyüdübdür məni gözəl Qəsəbə.
Başımın tacıdır gül çələngindən.
İlkin xatirələr yada düşübdür...

Ana

Məsum Ana gözlərini
Nisgil örtsə, ürək mələr.
Zərif Ana çöhrəsini
Möhnət deyil, sevinc bəzər.

O, sadıqdir ocağına,
Öz işıqlı çirağına.
Naşı girsə gül bağına,
Xəzan düşər gülzarına.

həyat çəksə imtahana,
Səhv edərsə bəzən Ana,
Əks durarsa balasına,
Köksü batar qızıl qana.

Şirin canın edər büryan¹,
Gizlin ağlar peşman-peşman.
Bir məkanda tutmaz qərar,
Gül üzünə çökər düman.

Balasına dilər çarə,
Səs salıban dörd bir yana.
Tapanda o, dərdə dəva,
Dönər igid bir aslana.

Övladı gər olsa dilşad,
Pərvazlanıb, çalar qanad.
O, bülbültək cəh-cəh vurur,
Gülüstanda büsat qurar.

Müqəddəsdir Ana adı,
Müqəddəsdir Ana andı.
O, məhəbbət dastanıdır,
Saf duyğunun timsalıdır.

Ürəyimlə təzaddayam...

Hərdən qəlbə dəva olur,
Xoş bir söz tək düşüncələr.
Hərdən sirlə rəya olur,
Dara çəkir düşüncələr...

Bəsti Qəlbınur

Ürəyimlə təzaddayam...
Hərdən əqlə minnətdaram,
Hərdən qəlbə mən bir qulam.
Hər biriylə ilqarım var.

Bəzən məğrur bir qartalam,
Dağ başında durur yuvam.
Oylağım dır əngin səma,
Ulduzlardan soracağım var.

Bəzən ürkək bala ceyran,
Bəzən ümman bir okean,
Bəzən sönməz odlu vulkan...
Daxilimdə qasırgam var.

Hərdən incə bənövşəyəm,
İlk bahardan mən müjdəyəm.
Bəyaz qarın soyuğundan,
Sızıldayan yanağım var.

Hərdən sənə bənzəyirəm,
Uca palıd, əyilmərəm.
Torpaq üstün bəzəyirəm,
Kökümdən də dayağım var.

El qızıyam, Qəlbinuram,
Sinəm qalxan, sözüm aram,
haqq yolunda bir səyyaram.
Hər obada oylağım var.

Doğulmuşam xoş bir anda,
Sönməz nur var köksüm altda.
Günəş məskən salmış orda,
Qəlb evimdə çirağım var.

Könül səsim olmur rahat,
Pərvazlanıb çalır qanad,
hər məkanda qurur büsat,
Bu səsimdə növrağım var.

Bu növrağın nidasında,
Arzuların qanadında,
Məskən salmış ünvanlarda,
Uğurlara sınağım var.

Ey əlinə qələm alan...

Ey əlinə qələm alan,
Ey sənətə meyil salan,
Mənasın duy hər kəlmənin,
Sən qəlbınlə düşün dərin.

Məşəl olan ürək sözü,
Kərəm yanan odun közü,
Zaman-zaman hey alışır,
Gör kimlərdən nə danışır...

Gənc hamletin, Fəxrəddinin²
Faciəsi, duyan qəlbın
Kədərinə qərar tutur,
Kor qəlblərə divan qurur.

Nizamilər, füzulilər
Baş qaldırıb, qərinələr
Arasından danışirlar,
Ürəklərdə yaşayırlar...

Ey əlinə qələm alan,
Ey sənətə meyil salan,
Qələminə qüvvət verən,
Xəzinəyə layiq ol sən.

Söz mülkündə coşub qayna,
Qovuş dəniz dalqasına.
Şəfəq saçıb elə parla,
Günəş belə həsrət qala.

Yer ver orda saf duyğuya,
Qəlbdən gələn hər uyğuya.
Sadiq ol sən etibara,
Vəfadar ol düz ilqara.

İlham pərin gələ coşa,
Eldən-elə o dolaşa.
Doğma yurddan qanadlana,
Müdrük eldən qidalana.

Bu hikmətə itaətdir,
həm borcumuz, həm gücümüz.
Bu ibrətə sədaqətdir,
Eldən gələn sel gücümüz.

Nəvəmə

Qəlbimin parasısan,
Balamın balasısan.
Sənə qurban bu canım,
Gözümün qarasısan.

Mirvarisən, incisən,
Gülüm, nadir incisən.
Sən könlümün istəyi,
Qəlbimin sevincisən.

Gözəllər gözəlisən,
Sözləri məzəlisən.
Gülüşün can dərmanı,
Ömrümün bəzəyisən.

Bağımda şirin meyvəm,
Şirindən şirin nəvəm.
Balam, istərəm səni,
Gülürüz görəm hər dəm.

Sən könlümün arzusu,
Balamın öz yavrusu.
Anasının diləyi,
Parlaq tale ulduzu.

Gül nəvəm, çiçək nəvəm,
Gözləri göyçək nəvəm,
Ata-ana murada,
Yetirsin səni, nəvəm.

Töhfə

Körpə balam, can balam,
Gözləri mərcan balam.
Boyuna heyranam mən,
Özünə qurban, balam.

Bağçamda qızılgülüm,
Zəmidəki sünbülüm.
Ey ömrümə yaraşır,
Ruhuma qida balam.

Ailəmizin sevinci,
Arzu, diləyi balam,
Anana ləziz töhfə,
Qəlbimizə nur balam.

Gözləmişik yolunu,
Biz həmişə inamla.
Anan qucağı dolu,
Dyrur indi ənamla.

“İnanan Yaradana,
Çatır öz muradına”.
Baxıb öz yavrusuna,
Pıçıldayır inamla.

Sağlam, cürətli böyü,
Xoşbəxt xislətli böyü.
Anana arxa, dayaq,
Ömrü firavan balam.

Mənim dünyam

Şair könlüm dilə gəlib,
Gör, bir necə sevdası var.
Xoş avazlı sazla gəlib,
Demə, becə dünyası var.

Duyan qəlbın qüvvətidir,
Sevənlərin qüdrətidir,
Ərənlərin³ şöhrətidir,
Könül dünyam, mənim dünyam.

Əsrarəngiz bir dəryanın,
Başı qarlı uca dağın,
Səma kimi bir ümmanın,
Aynasıdır mənim dünyam.

Parlaq günəş hərarəti,
Qaynar bulaq təbabəti,
Ana südü tərəvəti –
Cazibədir mənim dünyam.

Dost yolunda etibardır,
Pozulmayan düz ilqardır,
Eşq atəşli dolu nardır,
Piyalədir mənim dünyam.

Sədaqətdə sevgisinə,
Vüqarına, ismətinə,
Bərabərdir şux gəlinə.
Bakirədir mənim dünyam.

Humay kimi yar həsrətli,
Leyli kimi qəlb möhnətli,
Xan qızı tək söz dəmətli⁴,
Məhəbbətdir mənim dünyam.

Məsləyində, namusunda,
həcərlərdən, nigarlardan,
Geri durmaz bir addım da,
Ər qeyrətli mənim dünyam.

Dünya boyda bir cahandır,
hikmət dolu bir dastandır,
Müjdə dolu xoş dövrəndir,
Möcüzədir mənim dünyam.

Bala mənim and-amanım,
Odur mənim hər gümanım,
Çağlayan sazım, kamanım,
Ona qurban mənim dünyam.

Dəniz kimi

Durmuşam mən qumlar üstə,
Seyr edirəm göy dənizi.
Dinləyirəm sular üstə,
Dalğalanan səssiz izi.

Ürəyimsə sakit vurmur,
Bir an belə rahat durmur.
Burulğandan azad olmur,
Bir lövbərsiz gəmi kimi.

Bənzərim var göy dənizə,
Min sirrim var onun kimi.
Həm kədərə, həm sevinçə,
Qəlbim məkan onun kimi.

Bəzən yaman səbirsizəm,
Tələtümüm, fırtınam var.
Dalğalanıb coşanda mən,
Dardır məcrəm dəniz kimi.

Hərdən nurlu bir mayakam,
Yol azmışa mən dayağam.
Zülmətlərə mən çiraqam,
Gen ümmanam dəniz kimi.

Hərdən billur bir aynayam,
Qəlbə məlhəm min dəvayam,
Qoynu geniş mərd anayam,
Cazibəm var dəniz kimi.

NƏDİR İNSAN

* * *

Ayrı-ayrı insanlar yaşayır yer üzündə,
Hərəsi bir biçimdə, hərəsi bir düzümdə.
Uşağı, cavanı var, yaşlısı, ahılı var,
Hərənin seçdiyi yol, tutdyğu cığırı var.

Həqqin səsin yetirir cahana kamil insan,
Əqlinin, duyğusunun sultanı olan insan.
Ruhunun ziyasıyla zülmətlərə nur saçır,
Əməliylə həyata rəvnəq verir, qəlb açır.

Yəqin ki, nə qafillər, nə cahillər az deyil,
Bəxti qara, gözüdar, avara da az deyil.
Şir libaslı tülkünün kölgəsində fırlanan,
Ona quyruq bulayan dovşanlar da az deyil.

Ruhu düşkün, əqli naqis, bir rəhmsiz insana,
Yaraşmaz mənsəb, şöhrət, qalxıb çatsın ad-sana.
Belə bir biçarənin ürəyi dilə gəlməz,
Ədəbsiz işləriylə ərkanla qoşa gəzməz.

O, əsirdir istəyə, olar-olmaz qanmayır,
Etdiyi əməlinin mənasını anmayır.
Ata-ana ruhuna ehtiram ona yaddır,
Bacı-qardaş inamı, sədaqəti yalandır.

Haqqı qoyub hərraca, don geydirir nifaqa⁵,
Ədaləti boğub o, yeri verir nahaqa.
Puluna güvənərək hər bir kəsi susdurur,
Hakim libası geyib, özgəyə qan uddurur.

Həqqin mahiyyətini dərk etməyən bu cahil,
Allah yolunu tutub yorulmadan vəz edir.
Bildiyini deyib o döyərək sinəsinə,
Özü kimi nadanlar yığılır dövrəsinə.

Ucuzlaşır müqəddəs On Kəlmənin qiyməti,
İtib-batır insanın inamında qüdrəti.
Vidən pula satılır, olur ayaq tapdağı,
Nadan təkəbbürüylə qalır insana yağı.

Belə bir cəhaləti, bu zülməti görəndə,
Ürəyim inildəyib, saz siminə dönəndə,
Ovundurub özümü, həyata haqq verirəm,
Bəşəri yaşadacaq kamil insan deyirəm!

Nədir insan

Ey özündən razı insan,
Müştəbəhsən, axı, inan.
Yaxşı-yaman qanmayırsan,
heç bir kəsi saymayırsan.

Çevrən boyu fırlanırsan,
Elə orda qullanırsan.
Təriflərə aldanırsan,
Öz eybini anmayırsan.

Çox qəlblərə vurdun yara.
heç baxmadın dosta, yara,
Qan uddurdun doğmalara,
Bir göz açıb oyansana...

Işdır, qəflət yükün atsan,
Kor qəlbının gözün açsan,
Yan – yörənə sən boylansan,
Bəlkə bildin, nədir insan.

"Ayğır atı⁶" cilovlasan,
Xoş əməlin cövrün dadsan,
Təməli düz körpü salsan,
Bəlkə bildin, nədir insan.

Təkəbbürü yana atsan,
"Mənəm"liyin daşın atsan,
Qəlbə məşəl odu qatsan,
Bəlkə bildin, nədir insan.

İnsanları, işdir, duysan,
Sevən qəlbə dayaq dursan,
Görərsən ki, özün nursan.
Bilərsən ki, nədir insan.

Öz qəlbinlə barışanda,
Bu həyata qarışanda,
Ulduzlar tək sayrışanda,
Bəlkə bildin, nədir insan...
Bəlkə bildin, nədir insan...

* * *

Xalı belə vurub, ustad,
Sarı simi inildətmə.
Tədən tələ gəzib, ustad,
Qəlbim kimi nalə çəkmə.

Sınıxıbdır şair könlüm,
Mən bir nəğməm, şirin sözüm.
Sərt ruzgardan gileyim çox,
Ruha məlhəm pənahım yox.

Butadan bir çiçək dərdim,
Bağrımda mən əzizlədim.
Saldı məni dildən-dilə,
Xar elədi bilə-bilə.

Müxənnətə mən can dedim,
Ol könlümə sultan dedim,
Saf duyğuma vurdu yara,
Saldı onu ayaqlara.

Bu hicranın yangısında,
Alovlanıb yanırım mən.
Yanan şamın ətrafında,
Pərvanəyəm sanırım mən.

İnamim var sədaqətə,
Düz ilgara, məhəbbətə.
Demə, bunlar şirin xəyal,
Şux gözəllər rəyasıdır.

Nə deyim mən bu könlümə

Könlüm sual etdi mənə:
- Pərişansan niyə belə?
Yolun azmış bir səyyadam,
Nə deyim mən bu könlümə?

İçimdəki qasırgadan,
Məni bir an dinc qoymayan,
Dara çəkən xəyallardan,
Nə deyim mən bu könlümə?

Ömür mənə olub zindan,
Usanmışam yaşamaqdan.
Sona yetməz əzablardan,
Nə deyim mən bu könlümə?

Yox, deyiləm bədbin insan,
Xoş günə mən atıram can.
Həyat mənə bir imtahan,
Nə deyim mən bu könlümə?

Xəyalımda qərar tutan,
O arzular dünyasından,
Uzaqdayam hələ, inan,
Nə deyim mən bu könlümə...

Qardaş

And yeridir ürəklərdə,
Qardaş adı gəzir dildə.
Bacısına dar günündə
Arxa, dayaq, dağdır qardaş.
El hikməti.

Bel bağladım bu hikmətə,
Inandım mən məhəbbətə,
Baş əydim bu ülviyyətə,
Inan, sözüm haqdır, qardaş.

Elə bildim can sirdaşım,
havadarım, dirək daşım,
Kölgəsinə sığındığım
Bir əyilməz dağdır qardaş.

Dar ayaqda durdun dala,
Pak duyğuma vurdun yara,
Saldın onu ayaqlara,
Demək, belə candır qardaş?

Sınağı var bu həyatın,
Dözümü var imtahanın.
Dönük çıxdı etibarın,
De, bu necə çağdır, qardaş?

Mən qadınam, həm də ana,
Əyilmərəm, bil, nadana,
Sinə gərmək çətin ana,
Xislətimə taydır, qardaş.

Tapmasam da dayaq səndə,
Deyiləm mən aciz bəndə.
Inamım var gen sinəmdə,
Gələcək gün ağdır, qardaş.

**İNDİ GƏRƏK
XOŞBƏXT OLAM**

Mənim bəxtim

Bu dünyaya, bu cahana,
Gəldim xoşbəxt yaşamağa.
Doğma Vətən torpaında,
Öz bəxtimdən kam almağa.

Ancaq arzum yoxa çıxdı,
O xoş günlər boşa çıxdı.
Nə oldu ki, peyda oldu
Əksim xəzəl yarpağında?

Çox sınıdı məni fələk,
Çalxaladı bir dəryatək...
Səsim batdı, ümmanlarda,
Qaldım qəmlər yatağında.

Bacarmadım bir yol durub,
Baş qaldırım, hava udum.
Günəşə də həsrət olub,
Qaldım bu dərd otağında.

İllər, aylar gəldi keçdi,
Bir gün gözüm qəfil seçdi
Bir gözəli, bu nə işdi?
Gülüş vardı dodağında.

Elə bil ki, dərdə yaddı.
Yaşamağa inam vardı,
Yaratmağa həvəs vardı,
Bu dilbərin yanağında.

Onda könlüm guşələndi,
Çılğın təbim cuşə gəldi.
Nəğmələrim qoşa gəldi,
İlhamımın növrəğində.

Nələr keçdi ürəyimdən...
Bu bəxtəvər gözəli mən,
Vəsf eyləyim dincəlmədən,
Gözəl yurdun oylağında.

Sərmsət olub sevincimdən,
Nəzər saldım özümə mən.
Çox qızardım xəcalətdən,
Taleyimin buyruğunda.

Niyə belə öz odumda,
Ürəyimin alovunda
Yandım, itidm yad bağında,
Ömrün çağlar yaz çağında?

Könlüm hər dəm dustaq oldu,
Kədər, hicran otağında.
Axi, niyə həmdəm oldu
Göz yaşım ilə yanağım da?

Xoşbəxt günü çox aradım,
Əzablara mən qatlandım,
Deyin, niyə həsrət qaldım,
Bu ülvyyəət sorağında?

Dönük qəlbli

Dönük qəlbli, daş ürəkli,
Vəfasıza könül açdım.
Surətinə səcdə qıldım,
Camalını günəş sandım.

Inamına bel bağladım,
Bu sevdadan şam tək yandım.
Eşq camını ondan aldım,
Hicran nədir, onda qandım.

Yalan oldu əhdi-peyman,
Gülşəninə bülbül qonan
Yaz könlümü aldı tufan,
Sərt ayazlı qışda qaldım.

Bu eşq qəlbə vurdu yara.
Inanmadım dosta, yara.
Məcnun kimi boz səhraya,
Həmdəm olub, meyil saldım.

Ayağında dəmir çarıq,
Dərdli əsam məntək yanıq,
Çox dolandım qəlbi sınıq,
Sədaqəti ilğim⁷ sandım.

Fələk, düşdüm yaman dərdə,
Rəhm etmədin dərdiməndə.
Tuş eylədin yad kəməndə,
Pərvanətək odda yandım.

Oldu

İncə, lətif çiçək idim,
Sevgi dolu ürək idim,
Ümid, arzu, dilək idim,
Könlüm evi boran oldu.

Bivəfaya bel bağladım,
Həsret, nisgil yaman oldu.
Dəryalartək mən çağladım,
Sevən qəlbim büryan oldu.

Gənc yaşında xoş diləkli
Bahar könlüm xəzan oldu.
Sonsuz qüسسə, dərin kədər,
Can evimə məkan oldu.

Dostlar

Dəryadayam, hər tərəfim
Abü-həyat, təşnə qəlbim,
Bir içim su həsrətiylə
Yaman yanır, aman, dostlar.

Bir bağdayam, qoynu cənnət,
Yaradıbdır onu Xilqət.
Əlim çatmır dadım nemət,
Nəfsim çəkir yaman, dostlar.

Eşqim mənim günahımdır,
Bu pak duyğum qəlb ahımdır,
Göz yaşlarım pənahımdır,
İlqar olub yalan, dostlar.

Saf eşqimi necə danım?
İnildəyir xəstə canım.
Qarı fələk olub zalım,
Vermir ona aman, dostlar.

Hər cövrünə sinə gərdim,
Bu cəfadan dilə gəldim.
Deyin, niyə sinə dərdim,
Olmur ona əyan, dostlar?

Çata bilmədim

Ömrün payızında nələri andım...
Bahar həsrətiylə alışdım, yandım.
Allandı yanağım, sızladı qəlbim,
Durna qatarına çata bilmədim.

Şirin xəyallara çatmaq istədim,
Uyuyub qoynunda qalmaq istədim.
Balalı ceyrandan dırnaq istədim,
Dağın dumanına çata bilmədim.

Zülmət, həsrət şəfəqimdə əridi,
Şölə saçdım, buz qəlblərdən əridi.
Şam tək yandım, qətrə - qətrə əridim,
Arzu - muradıma cata bilmədim.

Kiminin qoluna dirək oldum mən,
Kiminsə gözünə eynək oldum mən.
Kiminin qəlbində dilək oldum mən,
Özüm imdadıma çata bilmədim.

Qoşa dağlar paralandı, genəldi,
Üstlərinə soyuq qarlar ələndi.
Güvəndiyim dost-tanışlar yön əydi,
Pak əhdə, ilqara çata bilmədim...

İndi gərək xoşbəxt olam...
(taleyimin səlnaməsi)

Mən bir qarı canavartək,
Parçalaram bu zülməti.
İçimdədir, qoymayır tək,
Sıxır, boğur həqiqəti.

Mən bir qarı canavartək,
Parçalaram bu zülməti,
İçimdədir soyuq qartək.
Buza dönüb eşq şərbəti.

Vermərəm mən daha bada,
Qəlbimdəki cəsarəti.
Köməyimə gəlib çata,
Çağıraram dəyanəti.

Dilə gəlib könlüm yenə,
Inildəyir bir kamantək.
Qara keçir günüm yenə,
Mən bir rəhib, sənə mələk.

Ana, sənə tən bölmüşəm,
hicran, nisgil, dərd yükünü.
Göz açıb, heç görməmişəm,
Gülümsəyən xoş gününü.

Göz yaşın da, qəm səsin də,
Beşiyimdən gəlib keçib.
Dilindəki hər nənnin də,
Ürəyimi dəlib keçib.

Beş qardaşın yasın tutub,
Özüm yasa qarışmışam.
Mən ölümə meydan qurub,
Beş kəfəni dağıtmışam.

Beş qəbirdən baş qaldırıb,
Beş hüznə yaxa cırıb,
Göz yaşınla yuyunmuşam,
Qəmli südlə uyumuşam...

Daha beşin gətirmişəm,
Öz ardımca yetirmişəm.
Onlar çatıb boya-başa,
Muradın dəyməyib daşa.

Beş qardaşa bacıyam mən,
Başlarının tacıyam mən.
Özüm isə... tale acı,
Unudulmuş bir sayaçı...

Ağır keçir həyat yolum,
Qatı zülmət sağım, solum.
Ömrü yarı etdim, inan,
Onu sənə verdim qurban.

Götür, ana, sənə qalsın,
Itirdiyin bala dərdi.
Götür, ana, sənə qalsın,
Bu ağırlıq, çək bu dərdi.

Özün qatlan öz dərdinə,
Özün ağla öz dərdinə.
Bəsdır etdın mənə zülüm,
Yoxdur məndə daha dözümlü.

Dözməyirəm, bəsdır daha!
Çox ağırdır bu qəm yükü.
hey çəkirim çatmır sona,
Boğur məni matəm yükü.

Qaytar mənə öz ömrümü,
Qaytar mənə öz günümü.
həyat eşqi - saf bir inci,
Qoy duyum mən bu sevinci.

Qaytar mənə duruşumu,
Daxilimə boylanım mən.
Qaytar mənə gülüşümü,
Bu qəflətdən oyanım mən.

Qaytar mənə baharımı,
Təbiəttək canlanım mən.
İndən qurum sabahımı,
Lalə kimi allanım mən.

Qoy açılım bənövşətək,
Torpaq kimi oyanım mən.
Güllər üstə bir şəbnəmtək,
Sübhü-tezdən dayanım mən.

Bar-bəhərli pöhrə kimi,
Tumurcuqda açılım mən.
Ətir olub, çiçək kimi,
Dörd bir yana saçılım mən.

Asimanda tərlan kimi
Azad, sərbəst dolanım mən.
Qoy parlayım Günəş kimi,
Ziyasından nurlanım mən.

Dağ başından duman gəlib,
Qoy aparsın dərd-qəmimi.
Dağ çayıtək nəre çəkib,
Orda yuyum nisgilimi.

Qoy görməyim bir daha qəm,
Sona çatsın qoy bu ələm.
Bir ovçutək heç zaman dərd,
Atmasın bu qəlbə kəmənd.

İndi gərək xoşbəxt olam,
Səadətin yolun tutam.
Dalğa təki, damla kimi,
Ümmanlara qovuşam mən.

Könlüm

Nə ağılarsan için-için,
Can otağı al-qan könlüm,
Nə sızlarsan belə, neçin,
Eşqə sadıq olan könlüm?

Yarı etdin həyat yolun,
Tikan oldu sağın, solun,
Gör kimlərə körpü oldun,
Bu qovğadan doyan könlüm.

Həyat eşqi həmdəmindir.
Niyə belə zülm eylədi,
Fələk sənə əzab verdi,
İndi zəbun⁸ olan könlüm?

Heç yaraşmır sənə, inan,
Yazıq, bədbin, miskin siman.
Amalında sən xoş məram,
Dərdi dildə dastan könlüm.

Həyat sənə bir ərməğan⁹,
Qədrini bil onun hər an,
Ölümə də oxu meydan,
Yaşa, yarat, kaman könlüm!

Bu həyat ki, bir səhnədir,
Hər gələni, bil, gedəndir,
Sən də iz qoy, gör o nədir,
Bu dünyada mehman könlüm...

**TALEYİMƏ
MİNNƏTDARAM**

Mən xalqın qızıyam

Mən xalqın qızıyam, sinəm doludur,
Avraham nəslinin vərəsəsiyəm¹⁰.
Amalım xoş məram, qəlbim nurludur,
Mən Odlar yurdunun törəməsiyəm.

Mənimtək bəxtiyar, qəlbi şad hanı,
Yenilməz bir nəslin azad insanı!
Bəxtimə tarixə iz qoymaq düşdü,
Payıma bəxtimi yaşatmaq düşdü.

Oddan yarandım mən, odda paklandım,
Bulaqtək duruldum, çaytək çağladım.
Bu doğma torpağa meylimi saldım,
Bu isti ocağa minnətdar qaldım.

Tutduğum yolumdan heç azmadım mən,
Duzu, çörəyimi tapdamadım mən.
Şahdağ, Babadağdan izn alaraq,
Kənan torpağına yolu saldım mən.

Sərhədlər adladım, yollar qatladım,
Tutduğum məqsədə, murada çatdım.
Adıma layiqəm, eşidin, dostlar,
Könlümdə xoş arzum, xoş diləyim var.

Məsləyim, əqidəm İnsanı sevmək,
Ona İnsan kimi ehtiram etmək.
Bir də yer üzünə Odda bərkimiş
Şalomlar göndərib, Salamlar səpmək!

Taleyimə minnətdaram

Azərbaycan, Odlar yurdu, gülüstan diyar,
Bir də Kənan torpağıtək cüt Vətənim var.
Şəhri Qüdsdə məskən tapıb neçə təriqət,
Inam adlı, ümid adlı ulu ülviiyyət .

Azərbaycan əzizləyir doğma övladtək,
Yəhudini, həm də rusu əhli islamtək.
Avraham nəslinin sadə “şalom” kəlamı,
Gəzir hər bir evdə, olub sülhün məramı.

Şalom günəş zərrəsində ziyadır, saçır,
Salam həzin nəğmə kimi qəlbə yol açır.
Şalom, Salam - çiçək üstə şəh damlasıdır,
Bir iqlimdən bir iqlimə pay xoncasıdır.

Şalom, Salam - bir himn kimi gəzir dünyanı,
Xoş amala, haqq yoluna çəkir insanı.
İki xalqım bu məsləkə sadıq olubdur,
Bu məqsədi bayraq kimi uca tutubdur.

Taleyimə minnətdaram, bəxtəvərəm mən,
Çunki, ruha qida verir hər iki Vətən.
Varlığım əminəm mən hər zaman, hər an,
Daim sülhə rəvnəq verər bu iki məkan!

Dostluq himni kimi

(Azəri yurdunun qəhrəman oğlu
İbad Hüseynova həsr olunur)

Möhtərəm dost, dinlə məni gəl bir an,
Müqəddəs Torpağa sən xoş gəlmisən.
Xalqının qüruru, şanlı qəhrəman,
Tarixə səs salan, sən xoş gəlmisən.

Bizim iki xalqı o doqma eldə,
Əbədi bir ilqar yaşadır, qardaş.
Həm çətin anlarda, həm xoşbəxt gündə,
Onlar hər bir zaman qoşadır, qardaş.

Gözəl Qarabaqa xain əl atdı,
Dürr, inci üzüyün qaşın qopartdı.
Dözəmədi ürəyin, ayağa galxdın,
Satğının canına vahimə saldın.

Vüqarın Koroğlu, qüdrətin Fərhad.
O iblis qarşında gətirmədi tab.
Sinənlə qorudun ana torpağı,
Oraya girməsin alçaq ayağı.

Bir əlində atəş, birində bayraq,
Düşmənin üstünə cumdun qırğıtək.
Məqsədin ilanı başından vurmaq,
Onu yuvasında əzmək yağıtək.

Namərd sənə qıydı, canın ağrıdı,
Hər ana, hər oba sənə ağladı.
Təbib axtardılar, çarə tapıldı,
Xalqımın loğmanı işə qatıldı.

Onda iki igid, iki qəhrəman,
Ölümlə üz-üzə durdular o an.
Çətin imtahanın önündə durub,
İkisi də ölümə oxudu meydan.

İnsan əzəməti, idrak, inamı,
Ram etdi ölümü, təslim olmadı.
Dostluqda etibar, dostu ehtiram,
Yenə iki xalqdan əksik olmadı.

İndi dillərdəsən bir dastan kimi,
Haqq səsi dünyaya yayırsan, qardaş!
Sarsılmaz dostluğun zəfər yürüşü,
Şanlı əfsanəsən, nağılsan, qardaş!

Azərbaycan xalqının qəhrəman oğlu İbad Hüseynov,
tarixşünas Rizvan Hüseynov və jurnalist Gülşən Behbud
İsrail Parlamentini ziyarət ərəfəsində.

QƏLBİN HARAYI

Vətən həsrəti

Kənan torpağından, müqəddəs eldən,
Salam göndərirəm, Vətənim, sənə.
Çoxdan uzaqdayam, ey Vətən, səndən,
Nə deyim, taleyim belədir, belə.

Sinəmdə ürəyim haçalanıbdır,
Uzun illər boyu parçalanıbdır.
Mənbəyim, mənsəbim iki məkandır,
Vüqarım, qürurum, şanim, onlardır.

Kökümlə bağliyam ulu torpağa,
Inamım, məsləyim müqəddəs Tovrat!
Tarixi Vətəndir ata-babama
İsrail torpağı - budur həqiqət!

Zamanın hökmüylə bu kiçik xalqım,
Üzünü çevirib Qıbləyə sarı,
Axışıb gəlirdir müqəddəs yerə,
Qaynayıb-qarışsın dost-doğma elə.

Mən də ayrı düşdüm, ey Vətən, səndən,
Ruha qida verən baqi-gülşəndən.
İndi həsrətdəyəm barlı bağına,
Həsrətəm dumanlı, qarlı dağına.

Həsətəm o mavi səmalarına,
Səmada qıy vuran qartallarına.
Həsətəm bülbülün xoş nəğməsinə,
Billur bulaqların zümzüməsinə.

Məğrur Şahdağının duruşunu mən,
Seyr edirəm, zövq alım, baxım, həsrətəm.
Mehriban dostların görüşünə mən,
Eşq dolu bir qəlblə gəlirəm, həsrətəm.

Mənə həyat verdin, mənə can verdin,
Hissimə, duyğuma sən qanad verdin.
Sən Ana goynusan, əzizsən mənə,
Ana südü qədər ləzizsən mənə.

Səndən uzaqdayam, amma, ey Vətən,
Sevgin ürəyimdən, vəsfin dilimdən,
Heç vaxt düşməyəcək, əmin ol ki sən,
Mən sənin zərrənəm, sən qəlbimdəsən.

Qəlbın harayı

Bir an əylən, könül, sənə sözüm var,
Dərdim tüğyan edir, qəlbim qan ağlar.
Ana torpaq qalıb ayaqlar altda,
Od tutan bədənim köksümü dağlar.

Üzeyir yurdunda susubdur Bülbül,
Sınıqdır qanadı məğrur Laçının.
Yalçın qayalarda solub çiçək, gül,
Vətən fəğan edir, çəkir acını.

Göz yaşı axıdır Isa bulağı,
İstisu ürəklər yandırır, yaxır.
heç gözlər görməsin bu dərd, bu dağı,
Xocalı harayı göylərə qalxır.

Xalğının dilində ağı Xocalı,
Qəlblərin silinməz dağı Xocalı.
Qərənfilək qızıl qana boyandın,
Necə qıydı sənə yağı, Xocalı?

Yox oldu təmamən bir köy¹¹, bir oba,
Uşaqlar, qocalar getdi havayı.
Neçə mərd övladı uddu bu dava,
Burda qalmadı iz qandan savayı.

Belə nalə çəkib, ay dərdli könül,
Gəl batma matəmə, tökmə göz yaşı,
Vətənin yolunda verilən ömür,
Tunc heykəldir, elin ölməz yaddaşı!

Ana südü qədər müqəddəs torpaq,
Qoruyar balasın həm şəhid, həm sağ.
Bayragına sadıq hər oğul, hər qız,
Bu şanlı diyarda deyildir yalqız.

Oddan yoğrulmuşdur bu ulu torpaq,
Sarsılmaz, müqəddəs amalı vardır.
Ayaqlar tapdağı olmaz bu torpaq,
Zəfərlə bayraqtək ucalacaqdır!

Bəsti Qəlbinur Şimon Peres adına "Sülh mərkəzi"ndə
"Xocalıya ədalət"devisi altında keçirilən həmrəylik tədbirində çıxış edir.
Tel-Əviv – Yafo 2015.

Onlar qoynundadır

90-cı il, 20 yanvar, gecə...
Baş verdi dəhşətli, müdhiş möcüzə.
Dinc, məsum bir xalqa xəyanət oldu.
Tarixə yazılan cinayət oldu.

Daş ürəkli olur fitnəkar iblis,
Qəlbi qan çanağı, sanki al dəniz.
Xəzərin suları dəyişdi rəngi,
Qanlı fırtınalar deyirdi çəngi.

Geniş kücələrdən seltək axdı qan,
Çəsədlər üst-üstə qalandı, inan.
Günahsız əhali batdı al-qana,
Xain od qaladı doğma məkana.

Hələ açılmamış qana boyanan,
Gəlin duvağının naləsi galxdı.
Bir ana mətbəxdə əlində gəzan,
Gülləyə tuş oldu, ürək dayandı.

Hətta xəstəxana gülləyə gəldi,
Həkimlər, xəstələr birgə can verdi.
Gəl, təcili yardım maşınına bax,
O da güllələrdən qalmaqda qıraq.

Analar fəryadı göyə dirəndi,
Gəlin sevgisindən nübar görmədi.
Atalar yolundan çəkilmədi göz,
Gözə dağ çəkildi, tüstüləndi köz.

Tövrətə, Quranı açıb möminlər,
Gürlü izdihamdan rica etdilər:
“Allah Dərgahından imdad diləyin,
Salavat çevirib, dualar deyin.

Bakı. Şəhidlər Xiyabanı. Qanlı 20 Yanvar 1990 -cı il qurbanlarının məkanı.
Azərbaycanda yaşayan bütün xalqların,
həmçinin yəhudi xalqının amansızca qətlə yetirilmiş
günahsız övladları burada əbədi uyuyur.

Azəri xalqının dəyanəti var,
Düşmənlə vuruşar mərdi - mərdanə.
İndi fitnə quran qarı canavar,
Alar cavabını, gələr imana... “

Ölmürlər! Ölmürlər! Ölməz heç zaman,
Şəhid zirvəsinə uçan insan!
Onlar qoynundadır, ey Ana Torpaq,
Cəsarət rəmzidir əbədi çiraq!

Səninləyəm mən

Ana Vətən, qalx ayağa, haqqını istə,
heydər Ata, İlham kimi dayağın vardır.
Bu torpağı daim saxla gözlərin üstə,
Müqəddəsdir onun səsi, tələbi haqdır!

Sən Babəksən, qoç Koroğlu, həmişə mərdsən,
Cahangirlər qılıncına sinə gərmisən!
Qorumusan şərəfini, əyilməmişən,
Bir yenilməz əzəmətsən, nurlu üfüksən!

Müstəqqildir elin, oban, təmizdir səman,
İstiqbalı qazanmışan qan bahasına.
Seyr et, dilbər Qarabağı saraldıb xəzan,
Oğul ona əlac tapar, can bahasına!

Yay aləmə haqq səsinə, ədalət istə,
Qoy səsinə qüvvət versin hər duyan ürək.
Sakit durma, qoyma əlin əlinin üstə,
İstəyirəm başa gəlsin bu ülvi dilək !

Yeri gəlsə heç çəkinmə, gözləmə daha,
Giriş zəfər yürüşünə, sarıl silaha!
Vətən, qələbə bayrağın qaldıranda sən,
Bil ki, səninləyəm, qürürlüyəm mən!

SƏTİRLƏR... SƏTİRLƏR...

* * *

Sevdim təbiətin baharını mən,
Zülmət gecələrin sabahını mən,
Sevdim doğma Yurdun saf amalını,
Ümidi yaşadan inamını mən.

* * *

Kənan torpağından Odlar yurduna,
“Salam” kəlamını al, göndərirəm,
Gözəl xonça tutub el sərvətindən,
Dərin məhəbbətlə pay göndərirəm.

* * *

Qüruba enərkən rəngi saralan,
Sabahın eşqiylə alışan Günəş,
Odundan köz aldım, alışıb yanam,
Sənə bənzərim var, ay nurlu Günəş.

* * *

Gülün ləçəyində şehi sevirəm,
İsti yay günündə mehi sevirəm,
Məsum bir baxışda eşq həvəsini,
Körpə dodağında guluş sevirəm.

* * *

Dəli könlüm sıqışmayır qəfəsinə,
Avaz verir bübüllərin xoş səsinə.
Qartal kimi uçuş dağın zirvəsinə,
İlham alır doğma Vətən torpağından.

* * *

Pulun, malın ola bilər,
Adın, sanın ola bilər,
Vəcdan insan qulu olmur,
Vəcdan olur, ya da olmur...

* * *

Meylim yoxdur min nemətə,
Göz oxşayan hər ziynətə.
Zalım fələk, heç sormadan,
Salıb məni bu möhnətə.

* * *

Üzüldü əllərim hər bir tərəfdən,
Sabaha ümidim qalmadı daha.
İnanmışım dostdan, sevdiyim kəsdən,
Vədinə etibar almadım daha.

* * *

Bir həmdəm yar istərəm,
Dərdə dərman istərəm,
Açsın könlüm qapısını,
Görsün bu dərd yuvasın.

* * *

Öz şamıyla öz evində,
İşıq saçar hər bir bəndə.

* * *

Mən bir palıd ağacıyam köküm dərin,
Vüqarımla dəyanətim varisidir əsrlərin

* * *

Bəzən suda əksin tapan,
Gur ulduza mən timsalam.
Kəhkəşanda mən ünvanam,
Nurum yerdə onun kimi.

* * *

Dedilər: "İnsani özün kimi sev",
Candan əziz bildim hər kimsəni mən.
Xidmətində durdum ahıl adamın,
Zəhmətini çəkdim hər bir uşağın.
Ruhuma oxşatdım onları hər dəm,
Özümü onlarda gördüm dəmbədəm.

* * *

Dərin dəryalara cummaq istərəm,
O sirli dünyanı duymaq istərəm.
Qartaltək səmaya baş vurub hərdən,
Bütün kainatı qucmaq istərəm.

* * *

Aşib-daşan şələləyəm,
Ümmanlara can atıram.
Yasəmənəm, al lələyəm,
Çəmənərə yol açıram.

* * *

Nə qədər çəsərət, nə qədər qüvvət,
Nə qədər iradə, nə qədər qüdrət,
Bu ümman dənizlə üz-üzə dürmaq,
Dalqalar qoynunda tək-tənha qalmaq.

* * *

Bahar gəlib, dəli könlüm coşur yenə,
Bu şövkətə min bir nəgmə qoşur yenə.

* * *

Novruz yeni gündür, yeni busatdır,
Novruz yeni bahar, yeni həyatdır.
Təzə libasını geyir çəmən, duz,
Ömür təzələnir sənlə, a Novruz...

* * *

Əziz dost, gəl birgə verib əl-ələ,
Bu gözəl dünyanı doyunca gəzək.
İlham qanadında hər bir fəsilə,
Bahar təravətli xoş töhfə verək.

* * *

Nazənin, düvağlı, gözəl Qarabaq
Sinəsi qan sızır, bax yarasına.
İnləyir şux gəlin, ol ona dayaq,
Məlhəmi tapılsa can bahasına.

* * *

Baba yurdumdayam xeyli zamandır,
Ürəyim vüqarlı, qəlbim vüqarlı.
Demə unutmuşam, demə, amandır,
Üstündə gəzdiyim doğma torpağı.

HEKAYƏ

Deyirsən yanında qalacağam mən...

Yarım ilin söhbəti olardı. Qonşu palataya bir xəstə gətirildi.

Xarici görünüşündən ömrünün 60-cı illərini yola salan adama oxşayırdı. Amma, çox qərribə baxışı vardı onun. Bəstəboylu, geniş alınlı, xurmayı gözlü bu adamın simasında kədər qarışıq bir miskinlik var idi. Nədənsə səksəkəli gözləri nəse qorxulu bir şey baş verəcəyindən ehtiyat edirmiş kimi hey ətrafa boylanırdı. Qərribə orasındadır ki, onun gözlərindən kədər tökülürdüsə də, üzündən təbəssüm əksilmirdi. O ilk baxışda başqalarından seçilirdi. Əlində həmişə bir topa kağız gəzdirər, heç kəsə qaynayıb, qarışmazdı. Bu kağız parçalarının üzərində müxtəlif cizgilər var idi, əksəriyyəti su pərisinə bənzər, ox kimi haçalanmış kipriklərindən od yağdıran bir gözəlin surəti idi. Kağızdakı bu surətin ağ qanadları mələkləri xatırladır, gözləri gülümsəyirdi, əynindəki don öz milliliyi ilə şərq mədəniyyətinin çalarlarını verirdi, amma onu də deyim ki, həm də müasir görünürdü.

Şəklin ətrafında kiril əlifbası ilə yazılmış yöndəmsiz, anlaşılmayan hərflər toplusu var idi. Qərribədir, şəklin sahibi isə yerli camaatın dilində -yəhudi dilində sərbəst danışırdı.

* * *

İşlədiyim xəstəxanada uzun müddət ruhi xəstəliklərdən əziyyət çəkən adamlar müalicə olunurlar. Vaxt ötdükcə isinişdikləri bu yer onlar üçün elə bil doğma məskənə – həyatlarında sonuncu dayanacağı çevrilir. Elə, işçilər də onlara çox səmimi yanaşır, hər birinə xüsusi qayğı göstərirlər, elə bil bununla həyatlarının son akkordlarını vuran bu adamların ömrünü bir az da uzatmağa, bu vaxta qədər ala bilmədikləri xoş anları cüzi də olsa onlara çatdırmağa çalışırlar. Burada xəstələrin rahatlığı üçün hər bir şərait yaradılmışdır: vaxtlı-vaxtında onlara həm

lazımı tibbi yardım göstərilir, həm də onların həyatlarına maraqla qatmaq üçün müəyyən tədbirlər həyata keçirilir.

* * *

Son vaxtlar dəhlizdən keçəndə qulağıma tanış melodiyanın dodaqaltı zümzüməsi dəyirdi, özü də yaman həzin səs idi bu səs. Ətrafda radio yox idi. Disk qoyub hərlətməyə də imkan yox idi. Çox maraqlı idi. Bu qəribə, müəmmalı səs haradan gələ bilərdi? Neçə gün idi ki, bu fikir məni məşğul etmişdi. Oğrun - oğrun bu səsin izinə düşdüm. Hər dəfə onun yanından ötəndə bu səsi eşidirdim. Elə indi də... Məhəççərə söykənilib təkçə dayanmış, gözləri isə uzaq nöqtəyə zillənmişdi. O bütün varlığı ilə astaca oxuyurdu:

"Deyirsən yanında qalacağam mən,
Cox gözəl fikirdir, qal sənə qurban..."

M. Müşfiqin – Azərbaycan şairinin sözlərinə yazılmış bu həzin mahnını bir yəhudinin dilindən bu torpaqda, belə bir xəstəxanada eşitmək? İnanı bilmirdim. Handan-hana özümü ələ alıb soruşdum:

- Bu mahnını sən oxuyurdun?
- Hə.

Üzündə bir təlaş var idi. Elə bil bağışlanmaz bir günah etmişdi. Körpə uşaq kimi əllərini mənə uzadıb, nəşə demək istəyirdi, lakin bacarmırdı. Onun bu miskin halına baxdıqca ürəyim sızılıdair, ancaq ona olan marağımı daha da artırdı. Onun kim olduğunu bilmək istəyi məni rahat buraxmırdı.

- Adın nədir?
- Mamuka¹².
- Nə gözəl adın var! Gürcüsən?
- Hə, hə, qruzin, Qruziya.
- Çoxdan gəlmisən?

– Otuz il, otuz il.

Bu sual-cavabdan ruha gəlib, davam etdi:

– Anam yevreyka. Atam Azərbaycan. Baku, Kaspiyskoe more.

Anladım ki, atası Azərbaycandandır. Soruşdum:

– Familiyan niyə gürcü familiyasıdır?

– Anam, anam Tbilisi, Qruziya, – dedi, – V Baku, harbe, harbe. V Baku.

Yəni, o Bakıda çox yaşayıb. Əlindəki kağız yığınının mə-nə uzatdı:

– Ine, Zeynəb xanum Xanlarova. V Baku harbe, harbe müğənnilər. Rübabə Muradova, Əlibaba Məmmədov, Sara Qədimova...

Bu münvanla o, demək olar ki, keçən əsrin 70-ci illərinin məşhur musiqi xadimlərinin əksəriyyətinin adını bir-bir sadaladı. Sonra yadına nə isə düşmüş kimi, əlini havada yellətdi: "Aaa, Elmira Rəqimova i Yaşar Safarov. "Səadət", "Səadət", – dedi, və dərhal şirin gürcü ləhcəsində azərbaycança oxumağa başladı: "Səadət, səadət, səslərəm səni".

Matım – qütüm qurudu. heyrdənmə, bir şey başa düşə bilmədiyimdən nə deyəcəyimi bilmirdim. Kağız toplusunu götürüb, bir-bir baxdım. Demək olar ki, hamısında eyni surət çəkilməmişdi; mələk çildli su pərisi, milli libasda. Şəklın ətrafındakı hərfləri oxumağa çalışdım. Handan-hana bu cümləni oxumağa nail oldum: "Respublikanın xalq artisti Zeynəb xanum Xanlarova".

– Bunları kim çəkib? – deyə soruşdum.

– Mən, mən, – deyib, fərqlə cavab verdi.

– Yazını da sən yazmısan?

– Hə.

Mən onunla əməlli-başlı söhbətə girişmişdim. Bu peşədə işlədiyim dövr ərzində çoxlu qeyri-adi hadisələrin şahidi olmuşdum, ancaq beləsinə rast gələcəyimi təsəvvürümə də gətirə bilməzdim. Mən onunla üzdə təmkinlə danışıq, ürəyimdə isə

ağlayırdım. O isə xəstəxanada olduğu vaxt ərzində onun dilini başa düşən bir nəfəri tapdığına görə çox sevinir, həyəcandan özünə yer tapa bilmirdi. Hər an bir ayağı üstünə ağırlığını endirir, elə bil yerində rəqs edirdi. Əllərinin hərəkəti və dediyi sözlər yarışa girmiş kimi bir-birini əvəz edir, elə bil uzun müddət ərzində deyə bilmədiklərini bir nəfəsə mənə catdırmağa cəhd edirdi. Cümlələri tamamlaya bilmir, hər sözü iki dəfə deməklə istədiyini mənə qandırdığına əmin olmağa çalışırdı.

Söhbət əsnasında (əgər buna söhbət demək olsaydı) belə başa düşdüm ki, onun anası gürcü yəhudilərindən idi, özü isə cavan yaşlarından Bakıda böyümüşdü. Musiqiyə xüsusi həvəsi vardı. 70-ci illərdə məşhur olan çoxlu musiqi əsərləri, onları bəstələyən və ya ifa edən şəxslər haqqında, hətta muğamlarımız haqqında məlumatı vardı. Şəxsi həyatı, ailəsi haqqında isə, demək olardı ki, heç nə xatırlaya bilmirdi.

Bu hadisədən bir az keçmiş onu mən işlədiyim palataya köçürdülər. Yaman sevincək oldu. Hər səhər mənə görə "De-yirsən yanında qalacağam mən" mahnısını oxuyar, məndən xahiş edər ki, onu müşaiyət edim, mən də onun xahişini yerə salmazdım. Təbii olaraq mahnılar bir-birini əvəz edər, onu vəcdə gətirərdi. O əylənirdi, mən isə onun yekəsəq həyatına yeni bir rəng gətirdiyim üçün sevinirdim.

Getdikcə bu hal palatada gözəl bir adətə çevrildi. Xəstələr hər səhər "Musiqi lövhələri"ni səbirsizliklə gözləyər, çox vaxt özləri də cuşa gələrək sevimli nəğmələrini həvəslə oxuyardılar. Elə olurdu ki, hətta həkimlər və digər işçilər də bizə qoşulardılar. Hər iş gününün başlanğıcında, xüsusi ilə bayramlarda və ad günlərində hamı həvəslə bir yerdə şənlənərdilər. Onun palataya gəlməsi ilə burada həyat canlanmış, xəstələrin əhval – ruhiyyəsinə yeni rəng, yeni çalar qatılmışdı. İşə gələn kimi mənim də gözlərim ilk növbədə onu axtarırdı.

Ancaq, o cox xəstə idi, vəziyyəti getdikcə pisləşirdi, artıq ayaq üstə dayana bilmirdi, onu təkərli kürsüdə oturtmuşdular.

Buna baxmayaraq, onun kədərli gözləri səhəri səbirsizliklə gözləyər, dodaqları gülümsəyər, ürəyi isə həmişə oxuyardı.

Mamukanın bir qardaşı qızından qeyri kimsəsi yox idi. O, orta yaşlı, səmimi bir qadın idi. Onunla görüşdüm. Əmisi haqqında xatirələrində belə dedi:

"Mamuka xoşagəlimli, həlim bir cavan idi. Musiqini və şəkil çəkməyi çox sevərdi. Evində çoxlu vallar olardı. Azərbaycan mahnılarını və muğamlarını bu vallara köcürüb saxlayardı. "Deyirsən yanında qalacağam mən" mahnısı isə ağzından düşməzdə. Deyərdi onları sevdiyi qıza oxuyacaq.

Qəşəng bir qıza nişanlanmışdı, Zeynəb Xanlarovaya oxşayırdı. Bir yerdə çox xoşbəxt idilər. Amma, yazığın bəxti gətirmədi. Toyuna azca qalmış amansız xəstəlik çağrılmamış qonaq kimi onu can evindən vurdu, ruhuna, qəlbınə, hətta yaddaşına belə qənim kəsildi. Arzuları ürəyində qaldı, özü isə, bilirsiz, necə illərdir ki, xəstəxanalar dustağına çevrilib. Gözəl adı var. Mənası "səhər şəfəqi" deməkdir. Ancaq, bəxti..., görürsüzdə! İndi ondan daha heç nə qalmayıb. Qəribədir, mahnıları isə, gör, necə yadda saxlayıb!"

... Bir gün palataya girəndə onun kürsüsünü boş gördüm. Beynimdə ani olaraq "O daha yoxdur!" cümləsi fırlandı. Soruşdum, zənnim məni aldatmamışdı. Elə oradaca yanımdakı kürsüyə oturdum. Gözlərimin önündən onun surəti getmirdi: Əlində mələk qanadlı su pərisinin şəkilini tutub, məhəççərə söykənmişdi, kədərli gözləri uzaq bir nöqtəyə zillənmiş, üzü gülümsəyir, dodaqları isə oxuyurdu: "Deyirsən yanında qalacağam mən"...

Uzaqdan Yaşar Səfərov və Elmira Rəhimovanın ifasında "Səadət, səadət səslərəm səni" melodiyası havanı yarıb, ətrafa yayılırdı...

İzaha ehtiyacı olan sözlərin siyahısı

- ¹ büryan – *odda qovrulan , odda qovrulmuş.*
- ² Fəxrəddin – *N. Vəzirovun “Müsibəti – Fəxrəddin” əsərinin qəhrəmanı.*
- ³ ərən – *qoçaq, igid.*
- ⁴ dәмət – *çiçək dəstəsi, gül dəstəsi.*
- ⁵ nifaq – *çəkişmə, münaqişə, mubahisə.*
- ⁶ "Ayğır at" – *ipə-sapa yatmayan, çətin ram olunan at.*
- ⁷ ilğım – *quru (susuz) çöllərdə buxarın yerə yayılıb uzaqdan su kimi görünməsi hadisəsi.*
- ⁸ zəbun – *zəif, aciz, qüvvətsiz.*
- ⁹ ərмəqan – *hədiyyə, bəxşiş.*
- ¹⁰ vərəsə – *özündən qabaqkı nəslin ya nəsilərin işini davamət-dirən.*
- ¹¹ köy – *kənd.*
- ¹² Mamuka – *oğlan uşaqlarına vtrilən gürcü adı. Burada heka-yə qəhrəmanını əsil adı dəyişilərək Mamuka adı ilə əvəz olunmuşdur.*

MÜNDƏRICAT

Bir ömrün simfoniyası	7
Redaktordan bir neçə söz	12
Mənim dünyam	
Düşübdür	18
Ana	19
Ürəyimlə təzaddayam	20
Ey əlinə qələm alan	22
Nəvəmə	24
Töhfə	25
Mənim dünyam	26
Dəniz kimi	28
Nədir insan	
Ayrı - ayrı insanlar yaşayır yer üzündə	30
Nədir insan	32
Xalı belə vurub, ustad	34
Nə deyim mən bu könlümə	35
Qardaş	36
İndi gərək xoşbəxt olam	
Mənim bəxtim	38
Dönük qəlbli	40
Oldu	41
Dostlar	42
Cata bilmədim	43
İndi gərək xoşbəxt olam	44
Könlüm	48

Taleyimə minnətdaram	
Mən xalqın qızıyam	50
Taleyimə minnətdaram	51
Dostluq himni kimi	52
Qəlbin harayı	
Vətən həsrəti	56
Qəlbin harayı	58
Onlar qoynundadır	60
Səninləyəm mən	62
Sətirlər... sətirlər...	64
Hekayə	
Deyirsən yanında qalacağam mən	70
İzaha ehtiyacı olan sözlərin siyahısı	72

Bəsti Qəlbinur
Mənim dünyam

Redaktor və bədii tərtibat: Yusif Aranlı – Binyaminov.

Korrektor: Sürəyya Əkbərova.

Foto: Mixail Salman.

Verstka (səhifələmə) və dizayn: Şaul Siman-Tov.

Müəllifin icazəsi olmadan şeirlərin surətinin çıxarılması,
kompyuter sistemində işlədilməsi, kasset və ya SD-yə
yazılması qadağandır!.

Bu kitab Dağ yəhudilərinin dilini, mədəni, tarixi irsini,
milli ənənələrini davam və inkişaf etdirən
“Sholumi” mərkəzində çapa hazırlanmış və “AzIz”
İsrail-Azərbaycan Beynəlxalq Assosiasiyası tərəfindən
buraxılmışdır.

Çapa imzalanmışdır: 9.07.2020.

www.AzIzNews.ru

sholumi@gmail.com

ISBN 978-965-92805-1-3

© מרכז יוצאי ארבייג'ן "אזיז"

© Batsion Avraham

© «Sholumi»

İsrail, 2020.